

Sairaaloiden suorituskyvyn arviointi edellyttää monipuolista tietojen käyttöä

Kuopion yliopistollinen sairaala (KYS) on useina vuosina ollut Suomen yliopistosairaaloista tuottavin, kun taas Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin henkeä kohden lasketut kustannukset ovat sairaanhoitopiireistä korkeimmat. Näennäistä epäsuhtaa tuottavuuden ja kustannusten välillä selittää ainakin osittain alueen asukkaiden suuri palveluntarve. Kun kustannuksia tarkasteltaessa huomioidaan palvelutarve, eivät Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin henkeä kohden lasketut (tarvevakioidut) menot ole muuhun maahan verrattuna erityisen korkeat. Terveys- ja hyvinvoinninlaitoksen (THL:n) tuottaman tuottavuustiedon avulla on mahdollista vertailla esimerkiksi yliopistosairaaloiden tuottavuutta toisiinsa tai tarkastella jonkin sairaalan tuottavuuskehitystä usean vuoden aikana (1).

THL tuottaa tietoa terveyden- ja vanhustenhuollon tarvevakioiduista menoista, joissa kunnan nettomenot on suhteutettu väestön palvelujentarpeeseen. Tarvevakioitujen menojen avulla on mahdollista vertailla eri kuntien menoja ja menokehitystä, kun otetaan huomioon esimerkiksi kunnan alueen sairastavuus ja ikärakenne (2).

Tietoa erikoissairaanhoidon vaikuttavuudesta saadaan THL:n PERFECT-hankkeesta, jossa seurataan eräiden erikoissairaanhoidon sairausryhmien hoitoketjuihin sisältyviä palveluja sekä niiden vaikuttavuutta ja kustannuksia. Hankkeessa tuotettujen osoittimien avulla on mahdollista vertailla esimerkiksi kuolemaan päättäneiden hoitoketjujen määriä tai potilaiden kotiutumisaikoja eri alueilla (3).

Kun samaa sairaalaa tai aluetta tarkastellaan useilla osoittimilla, saadaan esille suorituskyvyn erilaiset puolet. Sairaaloiden tuottavuustietojen avulla voidaan tarkastella ja vertailla kustannusten ja tuotoksen suhdetta. Tarvevakioidut menot puolestaan auttavat hahmottamaan, millä tavoin sairaalan palvelema väestö vaikuttaa sairaalan kokonaiskustannuksiin – tarvitseeko väestö esimerkiksi keskimääräistä enemmän palveluita, mikä osaltaan selittää sairaalan mahdollisesti korkeita kustannuksia. PERFECT-hankkeen vaikuttavuustietojen avulla voidaan selvittää, millainen vaikuttavuus hoitoketjuilla on eri sairaaloissa tai sairaanhoitopiireissa.

Suunnitteilla oleva sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteiden uudistus sekä potilaiden valinnanvapautta lisäävän potilasdirektiivin voimaantulo Suomessa lisäävät tarvetta terveydenhuollon suorituskyvyn arviointiin.

Hanna Rättö
tutkija
CHESS-yksikkö
etunimi.sukunimi@thl.fi

(Kuvaaja: Maarit Kytöharju)

Lisää tietoa:

- (1) [Sairaaloiden hoitotoiminnan tuottavuus](#)
- (2) [Terveysten- ja vanhustenhuollon tarvevakioidut menot](#)
- (3) [PERFECT- hanke](#)